

БАТЛАВ
ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН
ДАРГА, ХОШУУЧ ГЕНЕРАЛ
Г. АРИУНБУЯН

2026 оны . . . дугаар сарын . . . -ны өдөр

9021120486
9120146-3-СБТ17150

**“ЭРЭН ХАЙХ, АВРАХ АЖЛЫН ОНОЛ, АРГА ЗҮЙ, ТУРШЛАГА, СУРГАМЖ”
ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ БАГА ХУРЛЫН УДИРДАМЖ**

Хугацаа:

2026 оны 11 дүгээр сарын 12-ны өдөр

Зохион байгуулагдах газар:

Онцгой байдлын ерөнхий газрын Соёлын төвд

Зохион байгуулагдах хэлбэр:

Танхим болон цахим хосолсон

Зохион байгуулагч:

Үндсэн зохион байгуулагч: Онцгой байдлын ерөнхий газрын дэргэдэх
Гамшиг судлалын үндэсний хүрээлэн

Хамтран зохион байгуулагч: Онцгой байдлын ерөнхий газрын
Ажиллагааны удирдлагын газар

Нэг. Үндэслэл

Гамшгаас хамгаалах тухай хуулинд Онцгой байдлын байгууллагын үндсэн чиг үүргийг гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, гамшигтай тэмцэх, эрэн хайх, аврах, гамшгийн хор уршгийг арилгах, хойшлуулшгүй сэргээн босгох, улсын нөөц, хүмүүнлэгийн тусламжийг зохион байгуулах гэж заасан байдаг. Энэ удаагийн эрдэм шинжилгээний бага хурлаар гамшигтай тэмцэх, эрэн хайх, аврах ажиллагааны онол, арга зүй, дотоодын болон олон улсын туршлага сургамжийн талаар зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.

Гамшгаас хамгаалах үйл ажиллагаа нь гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, эрэн хайх, аврах, хор уршгийг арилгах, хүмүүнлэгийн тусламж үзүүлэх, хойшлуулшгүй сэргээн босгох арга хэмжээний цогц бөгөөд эрэн хайх, аврах ажиллагаа нь голомтын бүсэд хүн ам, мал, амьтан, эд хөрөнгө, музейн үзмэр, цуглуулга, түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг эрэн хайх, аврах, нэрвэгдэгсдэд анхны тусламж үзүүлэх арга хэмжээгээр тодорхойлогддог. Мөн түүнчлэн гамшгийн үед хүч хэрэгсэл дайчлан гаргах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх ба үүнд эрэн хайх, аврах, хор уршгийг арилгах,

хүмүүнлэгийн тусламж үзүүлэх, хойшлуулшгүй сэргээн босгох ажиллагааг хэрэгжүүлэх зорилгоор нэмэлт хүч хэрэгслийг татан оролцуулах, шаардлагатай барилга байгууламж, газрыг ашиглах зэрэг арга хэмжээг бүхэлд нь авч хэрэгжүүлдэг. Энэхүү цогц арга хэмжээ нь онолын болоод арга зүйн хувьд шинжлэх ухааны үндэстэй зохион байгуулагдсанаар гамшгаас үүсэх хохирлын хэмжээ буурах чухал ач холбогдолтой.

Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого “Алсын хараа–2050”-ын 7.3 дугаар зорилт *“Хүн-нийгмийн амар тайван байдал”*-ын хүрээнд эрсдэлийг даван туулах, чадавхыг бэхжүүлэх, хүн-нийгмийн аюулгүй байдлыг хангах, бэхжүүлэх гэж, дээрх зорилтыг хэрэгжүүлэх III үе шат (2041–2050)-д хууль сахиулах болон тусгай чиг үүрэг бүхий байгууллагуудын үүрэг гүйцэтгэх чадавхыг олон улсын түвшинд өрсөлдөх хэмжээнд хүргэхээр тодорхойлсон.

“Монгол Улсын Засгийн газрын 2024–2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 4.4.4.16-д *“Гамшгийн үед хариу арга хэмжээ авах үндэсний чадавхыг сайжруулж, Олон улсын эрэн хайх, аврах зөвлөлдөх бүлэг /INSARAG¹/-ийн стандартад нийцсэн дунд түвшний ангиллын багтай болж, аврах ажиллагааны дэвшилтэт арга технологи, шинэ техник, багаж төхөөрөмжийг нэвтрүүлнэ”* гэж; Монгол Улсын Шадар сайдын 2024 оны мн/05 дугаар тушаалаар батлагдсан “Онцгой байдлын байгууллагын стандарттай хөгжлийн стратеги–2030”-ийн 7-д “Онцгой байдлын байгууллагын хот дотор эрэн хайх, аврах чадавхыг сайжруулах” гэж, “Онцгой байдлын ерөнхий газрын стратеги төлөвлөгөө 2025–2028”-ний 7.1-д *“Олон улсын эрэн хайх, аврах зөвлөлдөх бүлэг/ INSARAG/-ийн стандартад нийцсэн дунд түвшний ангиллын аврах баг байгуулах”* гэж тус тус зорилт дэвшүүлсэн.

Цаашид эрэн хайх, аврах ажиллагааг боловсронгуй болгох, дээрх бодлогын баримт бичигт тусгагдсан зорилт, арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд шинжлэх ухааны үндэстэй судалгаа, тооцоонд тулгуурласан эрх зүйн орчны сайжруулалт, үндэсний хэмжээний зохион байгуулалтыг илүү оновчтой болгох хэрэгцээ шаардлага тулгараад байна.

Энэхүү эрдэм шинжилгээний бага хурлыг Гамшиг судлалын үндэсний хүрээлэнгээс Ажиллагааны удирдлагын газартай хамтран зохион байгуулж байгаагаараа онцлог юм.

¹ International Search and Rescue Advisory Group буюу Олон улсын эрэн хайх, аврах зөвлөх бүлэг

Хоёр. Зорилго

Гамшгийн үеийн эрэн хайх, аврах ажиллагааны онол, арга зүйг олон улсын болон дотоодын туршлага, сургамжид тулгуурлан цаашид авч хэрэгжүүлэх арга замыг шинжлэх ухааны үндэстэй дэвшүүлэн тавьж, хэлэлцэх, бодлогын болон практик санал, зөвлөмж гаргаж, холбогдох талуудад хүргүүлнэ.

Гурав. Хурлаар хэлэлцэх асуудлуудын ерөнхий чиглэл

- Гамшгийн үеийн хариу арга хэмжээний төрөл, нэр томъёоны асуудал
- Монгол Улс дахь эрэн хайх, аврах ажиллагааны эрхзүйн болон тогтолцооны чадавх
- Гамшгийн үеийн хариу арга хэмжээний олон улсын чиг хандлага
- Эрэн хайх, аврах ажиллагааны онолын асуудал
- Эрэн хайх, аврах ажиллагааны арга зүйн асуудал
- Эрэн хайх, аврах ажиллагааны туршлага, сургамж
- Хот дотор эрэн хайх, аврах ажлын онцлог, олон улсын туршлага
- Гамшгийн үеийн хариу арга хэмжээнд ашиглах инновацлаг аргууд
- Гамшгийн үеийн хариу арга хэмжээний санхүүжилт, хөрөнгө оруулалт

Дөрөв. Хурлын зохион байгуулалт

Хурлын удирдамжид заасан чиглэлийн хүрээнд судалгаа, эрдэм шинжилгээний ажил хийдэг эрдэмтэн, судлаач, судлаачдын баг, их, дээд сургуулийн оюутнууд, тухайн чиглэлээр мэргэшсэн мэргэжилтнүүд оролцох боломжтой.

Бүтээлээ эрдэм шинжилгээний өгүүлэл хэлбэрээр 2026 оны 10 дугаар сарын 28-ны дотор nidr@nema.gov.mn цахим хаягаар болон 51-262539, 99918616 дугаараар холбогдож ирүүлнэ.

Ирүүлсэн өгүүллийг эрдэм шинжилгээний бага хуралд хэлэлцүүлэх, эмхэтгэлд хэвлүүлэх гэсэн хэлбэрээр 2026 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдөрт багтаан зохион байгуулагч тал, салбарын эрдэмтдийн оролцоотойгоор шалгаруулна. Хуралд хэлэлцүүлэхээр шалгарсан өгүүллийг урьдчилан мэдэгдэх бөгөөд хэлэлцүүлэх илтгэлээ Power point програм дээр хийж 10-15 минутад багтааж илтгэхээр бэлтгэнэ.

Тав. Эрдэм шинжилгээний өгүүлэлд тавигдах шаардлага

Өгүүллийг А4 хэмжээтэй цаасны 8-12 нүүрэнд багтаан дараах хэлбэрээр бичиж ирүүлнэ.

- Хэрэглээний программ: Microsoft Word
- Үсгийн фонд: Arial
- Бичвэрийн өндөр: 12 /хүснэгт, зургийн тайлбар 10/
- Мөр хоорондын зай: 1.15
- Хуудасны дээд талаас-2 см, доод талаас-2 см, зүүн талаас-3 см, баруун талаас -1.5 см

Эрдэм шинжилгээний өгүүлэл дараах хэсгүүдтэй байна. Үүнд:

- а. Өгүүллийн нэр
- б. Зохиогчийн овог, нэр, цол, харьяалал, цахим хаяг
- в. Хураангуй
- г. Түлхүүр үг
- д. Оршил
- е. Судалгааны материал, арга зүй
- ё. Судалгааны үр дүн ба хэлэлцүүлэг
- з. Дүгнэлт
- и. Ном зүй /АРА ашигласан байх/